

12 kolonisatie en de wisselende contexten van de Koude Oorlog. Tot de interne (binnenlandse) factoren rekent Kuitenbrouwer onder meer de ongekende toename van de welvaart vanaf de jaren zestig. In deze periode hoeven de Nederlanders zich minder zorgen te maken om hun eigen basisbehoeften en sociale zekerheid, en daardoor komt er meer belangstelling voor de armoede in de Derde Wereld. Maar de toegenomen welvaart levert ook een bredere aandacht op voor andere niet-materiële waarden, zoals milieubehoud, rechten van vrouwen, democratisering, en de bevordering van mensenrechten. Als belangrijke factoren voor de groeiende belangstelling voor de Derde Wereld noemt Kuitenbrouwer bovendien: de televisie, en de ontzuiling van de Nederlandse samenleving.⁴

Ook Malcontent en Nekkers benadrukken het belang van de ontzuiling, een proces dat in de jaren zestig op gang komt. Tot die tijd kende Nederland een zuilenstelsel van sterk gescheiden sociale groeperingen die alle hun eigen organisaties hadden, van kranten tot politieke partijen en universiteiten. Maar vanaf 1960 worden de grenzen van de oorspronkelijk aparte groeperingen diffuus. Met de ontzuiling komt ook een einde aan het Nederlandse model van de 'consensus-democratie'. Er ontstaat een politiek klimaat waarbij consensus plaatsmaakt voor polarisatie. Politieke partijen worden gedwongen hun identiteit te versterken, onder andere door hun buitenlandbeleid onderdeel te laten zijn van hun binnenlandse politieke strijd. Thema's uit de Derde Wereld bieden punten waarmee partijen zich kunnen profileren; een partij kan bijvoorbeeld worden herkend aan haar standpunt ten aanzien van apartheid.⁵

KLEINE LUYDEN EN DERDE WERELD

Met de term 'Derde Wereld' worden de arme landen aangeduid die na de Tweede Wereldoorlog een tussenpositie innemen in het conflict tussen Oost ('Tweede Wereld') en West ('Eerste Wereld'). Na de val van de Berlijnse Muur en het einde van de Koude Oorlog is de term eigenlijk geen goed begrip meer. Vandaar ook dat het boek *De ontdekking van de Derde Wereld* bij 1990 ophoudt. Maar in een terugblik op vijftig jaar ontwikkelingsoriëntatie van de v.u., is de omschrijving Derde Wereld goed op zijn plaats. Ook omdat het begrip verbonden is met